BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
10 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxă poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 328 Miercuri 29 Noembrie 1939
10 Pagini P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN TARĂ pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Moment prielnic

Războiul se pare că a creiat o situație mai puțin critică țărilor agricole și în deosebi celor din sectorul european. Cel puțin din punct de vedere economic. Produsele lor sunt azi căutate și se mențin la prețuri încurajatoare, ceeace va fi un viu stimulent pentru îmbunătățirea producției, iar pentru țările agricole din bazinul dunărean, cu o economie agricolă încă primitivă, un nimerit prilej de organizare și consolidare.

Încă de pe acum avem de constatat inițiative laudabile în această direcție în Ungaria, Jugoslavia, Bulgaria, Grecia și Turcia, alături de care nici România n'a rămas mai prejos prin sforțările făcute în ultimul timp.

Se urmărește, pe deoparte, sporirea randamentului cantitativ și calitativ în culturile de cereale și, în al doilea rând, introducerea unor culturi noui sau reînvierea și desvoltarea unor culturi multă vreme neglijate.

Printre acestea se numără și cultura fructelor, care, bine exploatată, s'a dovedit o sursă de câștiguri foarte ispititoare.

Este interesant din acest punct de vedere exemplul Bulgariei, care în anul trecut, numai din exportul fructelor a izbutit să realizeze aproape un miliard de leva, cam o cincime din valoarea întregului ei export.

Adevărul e, că sforțările în această direcție datează de mai mulți ani, dar ele s'au desfășurat metodic și cu hotărâre, înregistrând ca rezultate pozitive nu numai sporirea suprafețelor cultivate, dar în deosebi a producției.

Dela o suprafață plantată cu viță de vie de 45.060 ha. în 1920-21, s'a ajuns în 1937-38 la 115.000 ha., iar producția a săltat dela circa 1 milion chintale la peste 6 milioane.

O mare desvoltare a luat în ultimii ani și cultura căpșunilor, care dela o suprafață neînsemnată de 109 ha. în 1930, cu o producție de 4.570 chintale, a ajuns azi la o întindere de peste 3000 ha., cu o producție de 200.000 chintale.

In vădit progres este și cultura prunilor și mai ales valorificarea lor pe calea industrializării și a comercializării.

Adevărul e că dacă autoritățile bulgare au contribuit la prosperarea acestei ramuri de bogăție națională prin măsurile de standardizare a produselor, prin fixarea unui tip perfecționat de ambalaje și mai ales prin instituirea unui control sever ce se exercită de altfel asupra tuturor articolelor exportate, meritul revine în și mai hotăritoare măsură râvnei cultivatorilor și conștiinciozității exportatorilor, ajutați permanent de Uniunea cooperativelor agricole și de Banca agricolă și cooperativă, care este un fel de Bancă Națională a Bulgariei pentru interesele economiei sale agricole, pomicole, etc.

Sunt căi care ne stau și nouă la îndemână și pe care am putea culege cel puțin tot atât de bune rezultate. De ce ne-am opri, dar, numai la timidele încercări sporadice de până acum, când toți în jurul nostru se înjugă la treabă — Jugoslavia a și croit un plan pe 10 ani — și când împrejurările singure ne împing spre astfel de inițiative?

Neutrii și libertatea mărilor

Demersul celor 6 state neutre. — Zonele de război navale

de R. SEIȘANU

Restricțiile impuse navigațiunii și comerțului maritim al neutrilor din cauza războiului naval și în deosebi, agravarea lor prin măsurile ce le-a anunțat guvernul britanic privitoare la confiscarea mărfurilor și produselor de proveniență germană, au provocat demersurile Italiei, Belgiei, Olandei, Suediei, Danemarcei și Japoniei, la Londra.

Lordul Halifax, ministrul de externe al Marei Britanii, a declarat eri, că demersurile ce le-au făcut neutrii vor fi examinate cu luare aminte; iar guvernele englez și francez vor preciza peste câteva zile condițiile în care se vor pune în aplicare măsurile privitoare la confiscarea mărfurilor și produselor germane de pe vasele de comerț, — măsuri ce prezintă un caracter de represalii împotriva Germaniei din cauza modului cum înțelege ea să întreprindă războiul pe mări.

Germania, la rândul ei, a sfătuit pe neutri să-și apere cu energie interesele lor; luând poziție contra măsurilor ce le-a anunțat Marea Britanie; iar față de nesiguranța ce domnește în Marea Nordului și în celelalte mări din jurul coastelor engleze, cele șase state neutre au atras atenția guvernului britanic asupra prejudițiilor grave ce le va aduce comerțului lor aplicarea măsurilor anunțate și au invocat principiul libertății navigațiunii; drepturile ce le au de a folosi căile maritime, atât în timp de pace, cât și în timp de război; precum și dispozițiile prevăzute în convențiile internaționale relative la controlul încărcăturii vaselor de comerț, la contrabanda absolută sau convențională și la prizele maritime.

Ziarul german „Deutsche Allgemeine Zeitung" a scris:

„Germania n'are altceva de făcut decât să sfătuiască pe neutri să se coalizeze spre a-și apăra în comun drepturile și interesele lor și să interzică vaselor lor să navigheze în apele zonei de război, așa cum a făcut și Statele-Unite".

Ce se înțelege prin zona de război navală? Cum poate fi ea delimitată într'un complex de mări în care beligeranții operează cum le impun interesele lor și după principiile tacticei și strategicei navale?

Operațiile navale au alt caracter decât cele de pe uscat. Pe când în războiul de pe uscat există zone de operațiuni delimitate și fronturi de luptă, în războiul naval

(Continuare in pag. 2-a)

Zona de război navală fixată de Statele-Unite și zona periculoasă din Marea Nordului (minată)

NOTE ȘI IMPRESIUNI DIN OLANDA

de CONSTANT GEORGESCU
prof. universitar

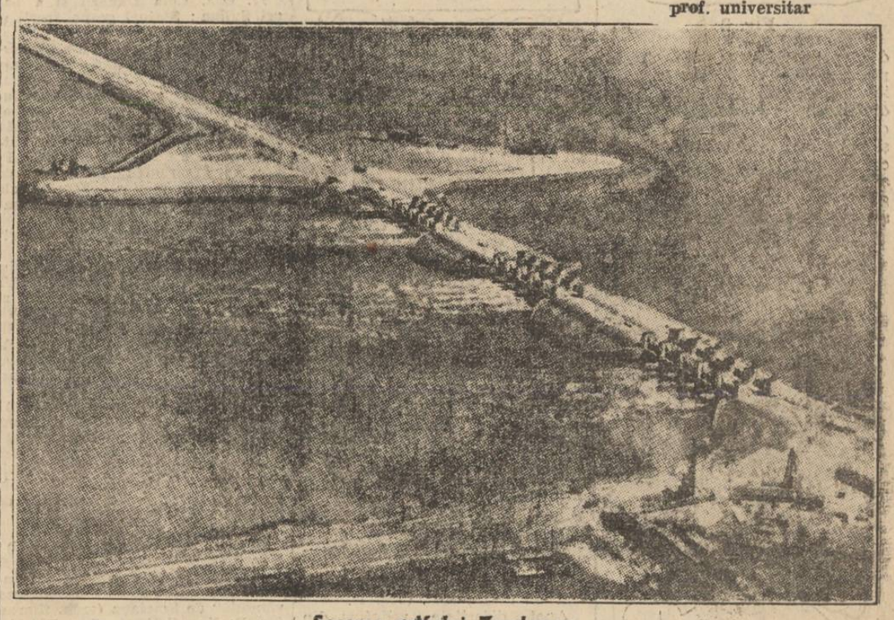

Secarea golfului Zuydersee

In calitate de membru al comitetului de direcțiune al asociațiunei internaționale de drept financiar și fiscal din Haga, precum și de președinte al asociațiunii similare din România, am avut prilejul să vizitez în două rânduri, în cursul acestui an, acea minunată țară care este cunoscută de români sub numele englezesc de Olanda (Holland).

Socot că se cade a împărtăși publicului românesc câteva note despre această țară, a cărei soartă formează azi obiectul de discuțiune a tuturor, și câteva din impresiunile ce am cules la fața locului.

Din cauza situației sale geofizice, țara ce se află așezată între marea Nordului, Germania și Belgia, a căpătat numele Nederlanden (în limba olandeză), Niederland (în limba germană), Pays-Bas, (în limba franceză) și Holland (în limba engleză), adică în traducere literară din toate aceste limbi: „Țara Joasă".

Denumirea este foarte justă, întrucât cea mai mare parte din teritoriul acestei țări se află situat sub nivelul apelor Oceanului și deci este expusă a fi acoperită de apă.

Olanda posedă pe teritoriul său gurile a trei din cele mai importante fluvii din Europa; a Rinului, Escautului și Meusei; posedă numeroase lacuri, ce ocupă peste 430 kilometri pătrați, ceeace permite construirea a numeroase canaluri navigabile, așa că aspectul Olandei este al unei Veneții imense. *In afară de pitoresc, această abundență de apă asigură Olandei o mare posibilitate de apărare din punct de vedere militar.*

Datorită lucrărilor de îndiguire care depășesc 5000 km. Olanda este azi la adăpostul inundațiunilor. De asemenea digurile împiedică Oceanul să rupă, ca în trecut, întinderi mari din teritoriul său și ajută chiar pe locuitori să câștige noui terenuri din cele acoperite cu apă, — sporindu-și teritoriul țării.

Această luptă dusă contra furiei Oceanului, justifică mândria poporului olandez, care afirmă, că „dacă este adevărat pentru tot globul că Dumnezeu a creat pământul, aceasta nu este adevărat pentru Olanda, al cărui sol a fost creiat de munca și priceperea poporului olandez".

Lucrările de îndiguire au început mai cu vigoare între anii 1553—1566, în care interval de 13 ani numai, s'au câștigat terenuri de o întindere de 16.000 ha., cu mijloacele tehnice primitive de pe acea vreme.

Aceste lucrări s'au continuat cu

(Continuare in pag. 2-a)

GRAV ACCIDENT DE CIRCULAȚIE

PE ȘOSEAUA BUCUREȘTI-TÂRGOVIȘTE

SUNT ȘAPTE RĂNIȚI

Târgoviște, 26 Noembrie

Un grav accident de circulație s'a întâmplat pe șoseaua București-Târgoviște, în apropiere de com. Comișani.

Din cauze cari nu s'au putut încă stabili, autobuzul nr. 706 Tg., proprietatea lui Ion Rădulescu, din Cojasca, încărcat cu 28 călători, s'a răsturnat în șanțul șoselei.

Călătorii s'au salvat cu mare greutate, ieșind prin ferestrele sparte ale autobuzului.

Sunt șapte răniți ale căror nume încă n'au fost comunicate.

Femeia Elena I. Nicolescu, din Bilciurești, are un picior fracturat.

Mașina era condusă de un băiat de 17 ani, rudă cu proprietarul.

Jandarmii din Comișani fac cercetări.

CURIER LONDONEZ

SOȚIA PRIMULUI MINISTRU

Londra, Noembrie

Cei doisprezece soldați francezi cari au scris doamnei Chamberlain, rugând-o să le fie „nașă" cât timp va dura războiul au dat dovadă de un deosebit discernământ.

D. Chamberlain a spus o dată despre soția sa: „A luat parte la toate planurile mele, a împărtășit cu mine toate secretele mele libat i-a petrecut foarte singuratec multă vreme el a lucrat în întreprinderea familiei Chamberlain și anume, amenajarea interioară a vapoarelor, ținându-se departe de politică. Când a fost întrebat de ce se purta astfel, el a răspuns: „Un tată și un frate în politică e prea deajuns pentru o familie".

Sir Seymour Hick, comandantul șef al „armatei râsului"

și n'a divulgat niciodată vreunul, s'a bucurat de izbânzile mele m'a încurajat în decepțiile mele, m'a îndrumat cu sfaturile sale, m'a vestit ori de câte ori eram pe o cale primejdioasă și nu m'a lăsat niciodată să uit umanitatea care se găsește dedesubtul oricărei politici".

Și într'adevăr, contribuția doammei Chamberlain la succesul politic al domnului Neville Chamberlain a fost foarte mare.

D. Chamberlain s'a însurat cu ea la 40 de ani și anii săi de cea D-na Chamberlain e aceea care l'a convins să schimbe această atitudine și anul căsătoriei sale — 1911 — a fost primul său an în cariera politică.

D-na Chamberlain a frecuentat o școală numită „The Beehive" (Stupul) care era condusă de sora unuia din cei mai faimoși profesori ai colegiului Elois, Oscar Browning, rudă cu faimosul poet. Pe hârtia de scris a acestei instituții era imprimat un

(Continuare in pag. 2-a)

MARINA STATELOR-UNITE ESTE PREGĂTITĂ PENTRU ORICE EVENTUALITATE

New-York, 26. (Rador). — Marina Statelor Unite este pregătită să bată inamicul pe cât de repede este cu putință, ținându-l la distanță respectabilă de țărmul american.

Această declarație pe care o publică ziarul „New York Times" este cuprinsă în raportul recent al ministrului marinei Statelor Unite.

FILME

La Ofițerul stării civile.

Căsătorii din dragoste, din rațiune, din reparațiune. Ochi plini de speranțe și priviri timide, imobilizări și schițări de gesturi nervoase. Tineri înalți cu tinere scunde, și vice-versa, — ceeace bate la ochi; firavi și grase, slăbuțe și abdominali; perechi de vârste egale sau aproximative, de etăți diferite până la dezechilibru, prea periculos când deficitul e masculin.

Asistența formată din rude, prieteni și cei cari vin iarna ca să se încălzească, vara ca să se răcorească. Doi copilași așteaptă să fie recunoscuți prin unirea legală a părinților.

— Ia degetul dela nas, că intră domnul Ofițer! mustră o mamă pe odrasla ce patinează pe mozaic.

Se face liniște. Se ia poziția de „drepți". Defilează edițiile răspunsului „da", pronunțat în toate notele portativului.

In sfârșit, se dă citire dispozițiunilor legale despre îndatoririle reciproce ale soților, pe cari socrii le subliniază tinerilor făcându-le cu ochiul.

Când se ajunge la paragraful ce obligă pe soție să se afle întotdeauna lângă soț, un țipăt urmat de văicăreli sabotează solemnitatea.

— Aoleo! Ce mă fac eu! Bărbatul meu e factor poștal! Cum o să mă țiu mereu după el!

Se dau explicații liniștitcare și se trece la felicitări și la sărutări, mai mult sau mai puțin călduroase, iar ale cuscrilor de zero grade.

— Să vă trăiască!

— Și d-tale!

— La mulți ani! urează unul care atipise.

— Cum se poate să le dorești să vină aici în fiecare an? îl fulgeră mama miresii.

— Nu-ți pune mintea cu el, căci n'are cei șeapte ani de-acasă, o consolează mama ginerelui, o bătrână care iscălise cu degetul.

Don José

BULETIN ARHEOLOGIC ȘI NUMISMATIC

Sarmisegetuza

Colonia romană

de CONST. MOISIL

In cursul marilor războaie purtate de împăratul Traian cu regele Decebal, capitala dacă Sarmisegetuza a fost cucerită de oștile romane, prădată și dărâmată. Aceiaș soartă au avut și celelalte cetăți, reședințe ale diferiților șefi de trib sau regi daci.

De aceia după terminarea războaielor și după organizarea Daciei în provincia romană, a trebuit să i se dea o nouă capitală, care să corespundă din toate punctele de vedere cu noua situație a țării.

Deși se știa încă din veacul al XVI-lea că ruinele dela Grădiștea Hațegului sunt ale primei capitale a Daciei romane, cu toate acestea guvernele ungurești ale Ardealului, ca și cele de mai târziu ale Austriei și ale Ungariei, n'au luat nici o măsură pentru protejarea lor sau pentru facerea de săpături sistematice. De altfel această nepăsare s'a manifestat față de toate așezările romane din Ardeal și Banat, căci interesul politicei ungurești și austriace era să se distrugă orice urme, cari pot dovedi că Românii sunt urmașii coloniștilor și stăpânitorilor romani din aceste ținuturi.

Fig. 1

A trebuit să vină mântuitorul războiu pentru întregirea României și realipirea Ardealului și Banatului la patria mumă, pentru ca monumentele strămoșilor noștri romani să fie salvate și să poată fi studiate.

Incă în anul 1924 Comisiunea Monumentelor Istorice din Cluj, de sub prezidența învățatului nostru istoric și bunului român, d. Alex. Lăpedatu, a luat inițiativa desgropării orașului roman

(Continuare in pag. 2-a)

Un vas necunoscut

s'a lovit de o mină în largul coastelor engleze

Londra, 26 (Rador). — **Un vapor necunoscut s'a lovit de o mină în largul coastelor engleze în dreptul regiunei Kent și s'a scufundat.**

Catastrofa s'a întâmplat Joia trecută.

Un bastiment de război a putut salva 14 supraviețuitori. Trei oameni din echipaj s'au înecat.

Acțiunea de salvare s'a desfășurat la lumina farurilor vasului de război care venise în ajutorul vaporului naufragiat.

Cum își va plăti Franța cheltuelile în străinătate

Paris, 26. (Rador). — Ministerul de finanțe a dat o decizie prin care se fixează procedura pentru plata cheltuelilor statului francez în Statele Unite, Belgia, Italia, Argentina, Anglia și Elveția.

In acest scop, consilierii comerciali de pe lângă ambasadele Franței la Bruxelles, Roma, Buenos Aires, Londra și Berna au fost desemnați drept controlori financiari pentru plățile statului francez în țările menționate mai sus.

INCIDENTE SERIOASE

LA FRONTIERA RUSO-FINLANDEZĂ

Zürich, 26 (Rador). — **Corespondentul agenției Havas transmite:**

Se află că incidente serioase s'au produs Duminică la frontiera ruso-finlandeză.

Se pare că sunt răniți pe teritoriul sovietic.

D. Molotov a remis o notă de protest ministrului Finlandei la Moscova

Moscova, 26 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

Ministrul Finlandei la Moscova, d. Irio Koskinen, a fost primit în cursul serii de d. Molotov, care i-a remis o notă de protest contra incidentelor cari s'au produs după amiază la frontiera ruso-finlandeză.

„Azi după amiază, la ora 15,45, — declară această notă, — un tir de artilerie a fost deschis de către finlandezi în Carelia contra trupelor sovietice.

Au fost trase șapte lovituri de tun. Ele au provocat moartea a trei soldați și a unui ofițer din armata roșie și rănirea a șapte soldați și doi ofițeri".

Nota declară între altele că în cursul negocierilor care s'au desfășurat de curând între guvernele finlandez și sovietic, acesta din urmă a atras atenția guvernului din Helsinki asupra primejdiei pe care o constitue prezența trupelor finlandeze la frontiera rusă, nu departe de Leningrad.

Ca o consecință a incidentelor care s'au produs, guvernul sovietic protestează în mod energic și somează guvernul finlandez să recheme imediat trupele sale masate la frontieră și să le retragă la o distanță de 25 de kilometri de ea.

(Amănunte în corpul ziarului).

IN CORPUL ZIARULUI:

AVIOANELE GERMANE AU ZBURAT PE DEASUPRA ANGLIEI, IAR CELE BRITANICE PE DEASUPRA GERMANIEI

DUPĂ ATENTATUL DELA MUENCHEN

GEORG EISER în vârstă de 36 ani

și cei doi englezi mister Best (stânga) și căpitanul Stevens, arestați de autoritățile germane